

Spis treści

1. Wprowadzenie	11
-----------------------	----

Wojciech Łukowski

2. Miasto na granicy w poszukiwaniu symbolicznej spójności	17
2.1. Wprowadzenie	17
2.2. O refleksji nad zasobami społeczności lokalnych	18
2.3. Przejście graniczne. O subinstitucjonalizacji lokalnej przestrzeni społecznej	25
2.4. Domykanie symboliczne i status symboliczny społeczności lokalnej	38

Wojciech Łukowski

3. Społeczność mikroregionu Gołdap w świetle badania sondażowego	53
3.1. Wprowadzenie	53
3.2. Zadowolenie z życia, identyfikacja z miejscem zamieszkania	54
3.3. Identyfikacje lokalne, regionalne i etniczne	60
3.4. Postrzeganie władzy lokalnej	68
3.5. Kapitał społeczny	70
3.6. Plany na przyszłość, ocena własnej sytuacji życiowej ..	75
3.7. Uczestnictwo w kulturze, spędzanie wolnego czasu	76
3.8. Zasoby ekonomiczne	77
3.9. Przejście graniczne i jego wpływ na życie społeczności lokalnej	80
3.10. Migracje	82
3.11. Zasoby psychospołeczne	83
3.12. Podsumowanie	84

Ewa Jaźwińska

4. Społeczność Gołdapi przed i po akcesji Polski do Unii Europejskiej	85
4.1. Wprowadzenie	85

4.2. Ocena sytuacji życiowej	87
4.3. Zainteresowanie sprawami lokalnymi	91
4.4. Aktywność obywatelska	93
4.5. Zmiany postaw gołdapskiej młodzieży	94
4.6. Zakończenie	104

Ewa Matejko

5. Rola przejścia granicznego Gołdap – Gusiew w życiu gołdapskiej społeczności lokalnej	105
5.1. Wprowadzenie	105
5.2. Przejście graniczne jako zasób – kontekst teoretyczny ..	107
5.3. Wykorzystanie przejścia granicznego przez aktorów lokalnych	111
5.4. Handel przygraniczny i handlarze na przejściu Gołdap – Gusiew	112
5.5. Pojęcie handlu przygranicznego	113
5.6. Sposoby kapitalizowania przejścia granicznego	116
5.7. Wpływ przejścia granicznego na funkcjonowanie społeczności lokalnej	130
5.8. Podsumowanie	135

Piotr Gołębiowski, Kalina Krassowska,

Agnieszka Strzezińska, Jan Śpiewak

6. Granica i przejście graniczne w perspektywie aktorów lokalnych	137
6.1. Wprowadzenie	137
6.2. „Kolonialna” granica	139
6.3. Co się dzieje u sąsiadów?	142
6.4. Współpraca transgraniczna	144
6.5. Granica w oczach społecznych aktorów	146
6.6. Podsumowanie	163

Joanna Perzyna

7. Między Wyspami a granicą (gołdapski rynek pracy w perspektywie mieszkańców)	165
7.1. Wprowadzenie	165
7.2. Problem pracy w oczach gołdapien	166

7.3. Problem bezrobocia	168
7.4. Granica	169
7.5. Wyjazdy za granicę	172
7.6. Praca na etat i wysokość wynagrodzenia	173
7.7. Własna działalność gospodarcza i turystyka	174
7.8. Pomoc państwa	175
7.9. Strategie rodzinne	177
7.10. Sukces i porażka	178
7.11. Ocena kierunku zmian	178
7.12. Podsumowanie	181

Hanna Bojar

8. Rodzina jako zasób społeczności lokalnej	182
8.1. Wprowadzenie	182
8.2. Rodzina w społeczności lokalnej – zarys strategii badawczej i podstawowe kategorie analityczne	183
8.3. Rodzina jako zasób małej społeczności lokalnej północno-wschodniego pogranicza Polski	189

Paulina Adamska, Bartłomiej Tolak

9. Między rozwojem lokalnym a indywidualnym – powiatowa strategia rozwoju a plany młodego pokolenia gołdapien	227
9.1. Wprowadzenie	227
9.2. Analiza strategiczna potencjałów powiatu gołdapskiego – kontekst przeprowadzonego badania	229
9.3. Strategie życiowe uczniów gołdapskich szkół	239
9.4. Komponenty sukcesu i wartości kluczowe dla młodych gołdapien	246
9.5. Podsumowanie, czyli o strategiach indywidualnych i lokalnych	248

Justyna Pękala, Dorota Woroniecka

10. Zasoby edukacyjne w małym mieście	249
10.1. Wprowadzenie	249
10.2. Perspektywa instytucji: gołdapskie szkoły ponadgimnazjalne	250
10.3. Charakterystyka nauczycieli	253

10.4. Jakość kształcenia	255
10.5. Oferta pozalekcyjna	259
10.6. Dysfunkcyjne zachowania uczniów	261
10.7. Dysfunkcje instytucji: działania szkół	264
10.8. Gołdapscy uczniowie	267
10.9. Kapitalizacja zasobów edukacyjnych w Gołdapi	270
10.10. Wnioski końcowe	276

Dorota Wiszejko-Wierzbicka

11. Kapitalizacja zasobów społeczności lokalnej z perspektywy starszych mieszkańców Gołdapi	283
11.1. Wstęp	283
11.2. Zasoby społeczności lokalnej	284
11.3. Kapitalizacja zasobów Gołdapi – „wczoraj” i „dziś”	286
11.4. Podsumowanie	299

Iwona Bąbiak

12. Kapitalizacja zasobów przez młodych mieszkańców mikroregionu	302
12.1. Wprowadzenie	302
12.2. Rodzina	305
12.3. Warunki przyrodnicze	306
12.4. Możliwości spędzania wolnego czasu	307
12.5. Ocena samorządu i polityki lokalnej	311
12.6. Możliwości pracy i rozwoju zawodowego	312
12.7. Plany na przyszłość	314
12.8. Podsumowanie	316

Karolina Smoczyńska

13. Lokalny wymiar życia osób z ograniczeniami sprawności ..	319
13.1. Wprowadzenie	319
13.2. Zasoby społeczności lokalnej a pozycja osób z ograniczoną sprawnością	320
13.3. Rola zakładów pracy chronionej	325
13.4. Style radzenia sobie z niepełnosprawnością: między zależnością a autonomią	328

13.5. Styl radzenia sobie z deficytami sprawności. Studium przypadku	333
13.6. Zakończenie	336

Bohdan Jałowiecki

14. Turystyczne zasoby mikroregionu Gołdap jako czynnik rozwoju lokalnego	338
14.1. Wprowadzenie	338
14.2. Wartości przyrodnicze, krajobrazowe i kulturowe	338
14.3. Baza noclegowa i ruch turystyczny	340
14.4. Baza turystyczna w świetle sondażu	344
14.5. Podsumowanie: czynniki wpływające na rozwój turystyki	346

*Piotr Adamiak, Anna Arciuch, Kamil Bareja,
Katarzyna Brzostowska, Marta Chojnacka*

15. Wykorzystanie zasobów turystycznych w mikroregionie gołdapskim z perspektywy przedsiębiorców	348
15.1. Wprowadzenie	348
15.2. Przedsiębiorcy turyści	350
15.3. Miasto i okolice – znajomość gminy i ocena atrakcyjności	351
15.4. Aktywność w rozwijaniu własnej oferty	353
15.5. Współpraca władz z przedsiębiorcami	355
15.5. Zakończenie	358

Wojciech Łukowski, Hanna Bojar, Bohdan Jałowiecki

16. Społeczność na granicy: próba podsumowania	360
--	-----

Literatura	364
------------------	-----

Noty o Autorach	375
-----------------------	-----